

'helemaal tot aan Illyrië'

Bijbellezing Romeinen 15,14-33

Pagina 1

Bedum, 18 maart 2018

Ds. Marten de Vries

Gemeente van Jezus Christus, mijn zussen en broers via Hem,

bijna waar hij wezen wilde

'Helemaal tot aan Illyrië.' Zover was Paulus. Met zijn missie. Op zijn zendingsreis van Jeruzalem – Handelingen 2¹ naar Rome – Handelingen 28.² De Heilige Geest gebruikte Paulus.³ En 'bouwde Christus' kerk van land tot land'.⁴ Tot dusver tot aan of tot in⁵ Illyrië. Dat ligt ten Oosten van Italië, aan de overkant van de Adriatische Zee. Albanië en omstreken. Christus' apostel⁶ was bijna waar hij wezen wilde: in Rome! Nou ja, dat was nóg niet z'n ultieme einddoel. Albanië was een tussenstation, Rome weer een nieuwe springplank. Paulus wilde nóg meer doen met zijn 'martyria', zijn 'getuigenis'.⁷ Hij wilde naar Spanje!

witte vlekken, jonge kerken

Zending is niet meer wat was. Paulus verspreidde het evangelie van Christus in maagdelijke gebieden. "Jullie zullen van Mij getuigen in Jeruzalem en tot aan de uiteinden van de aarde," zei Jezus vlak voor Hij vertrok. Deze opdracht is nog niet voltooid. Anders was Jezus al wel teruggekomen.⁸ Witte vlekken zoeken wij niet meer. Wij steunen jonge kerken. Met goed materiaal via Litindo. Door een partnerschapsrelatie met Tirana. "Steek over naar Macedonië en kom ons te hulp!" Droomde Paulus voor hij naar Europa overstak.⁹ "Help ons", vraagt Eklesia Church aan Martyriakerk. Doe iets met jullie 'martyria'. 'Helemaal tot in Illyrië'.

'helemaal tot aan Illyrië'

staat boven de preek.

Drie punten:

- 1] geloof is niet privé**
- 2] expect & attempt**
- 3] wat kan ik eraan doen?**

¹ Handelingen 1,8.

² Handelingen 19,21; 23,11; 28,14.16.

³ Handelingen 13,2.

⁴ Gereformeerd Kerkboek ('06) gezang 118:3.

⁵ 'μεχρι του ιλλυρικου.'

⁶ Romeinen 1,1.

⁷ Handelingen 1,8: 'μαρτυρες'.

⁸ Matteüs 24,14.

⁹ Handelingen 16,9.

geloof is niet privé

mensen die er niet om gevraagd hebben

‘Geloven doe je voor jezelf.’ Zeggen ze wel. Het is iets privé’s. Waar je een ander niet mee lastigvalt. Dat zou Paulus nooit gezegd hebben. Hij was juist tróts dat hij het evangelie had verspreid. Ook onder mensen die er niet om gevraagd hadden. Ja, juist onder hen die nog nooit van Jezus gehoord hadden. Nou ja, trots. Hij zegt: “Dat ik trots kan zijn op het werk voor mijn God, dank ik aan Jezus Christus” – vers 17. Hij beroemt zich niet op zichzelf, hij is trots op Jézus. Zijn getuige is hij. Desnoods zijn bloédgetuige: martelaar vanwege zijn martyria.

niet ‘wij’ of ‘zij’, maar Jezus

Als wij het goede nieuws van Jezus delen met anderen, dringen wij niet óns geloof op aan andere mensen. Het gaat er niet om of wij gelijk hebben in plaats van zij wanneer wij wel en zij níet in Jezus geloven. Het punt is of Jézus terecht claimt dat Hij ‘het licht voor de wérelde’ is.¹⁰ Redder van de mensheid.¹¹ ‘Getuigen’ is een juridische term. Je komt op voor Jezus. Jouw advocaat bij God.¹² Voor zijn eer. Je hoopt dat ook anderen gehóór geven aan God – vers 18.¹³ Dat ze ‘tot inzicht komen’ – vers 21.¹⁴ Volgens de profetie van Jesaja.¹⁵

vrijmoedigheid door toewijding

De apostel is helemaal ‘toegewijd’ aan zijn Heer. Daaraan ontleent hij vrijmoedigheid om ook de gemeente van Rome aan te schrijven. Op een of andere manier is die ontstaan buiten zijn inspanningen om. Hij heeft de hoofdstad van het Romeins imperium nog niet persoonlijk kunnen bezoeken. Paulus kon in zijn brief voortbouwen op wat ze al wisten. Wat opvalt is zijn positieve toon. In het begín van de brief: “Ik dank God omdat er in de hele wereld over uw geloof gesproken wordt.”¹⁶ En ook aan het éind: hij is blij met hun ‘kennis’¹⁷ en hun ‘goede wil’¹⁸ – vers 14.

een dochter die er wél om vraagt

Toegepast. God zegende ons met rijk kerkelijk leven. Er mankeert best wat aan onze kerk en het kerkverband. Net als aan die jonge gemeenten die brieven kregen van Paulus. Tegelijk hebben we veel om uit te delen. Om vrijmoedig moeder te worden voor een dochter die erom vráágt geadopteerd te worden. Geloven doe je samen. In de gemeente, wereldwijd, binnen Europa. God stuurt ons niet naar onontgonnen terrein. We danken voor wat Gods Geest in Albanië liet ontkiemen door de Illyricum Movement. We bidden. Ook voor onszelf. Dat God verduidelijkt wat Hij bedoelt met de hulpvraag van de Eklesia Church.

¹⁰ Johannes 8,12; 9,5.

¹¹ | Johannes 4,14.

¹² | Johannes 2,1: ‘παρακλητος’.

¹³ ‘υπακοη’.

¹⁴ ‘συνημι’.

¹⁵ Jesaja 52,15: “En zij aan wie niets was verteld, zullen zien, zij die niets hadden gehoord, zullen begrijpen.”

¹⁶ Romeinen 1,8.

¹⁷ ‘γνωσις’.

¹⁸ ‘αγαθωσυνη’.

expect & attempt

een uitgekiende strategie

Paulus doet niet zomaar wat. Na zijn bekering onderweg naar Damascus gaat hij eerst naar Jeruzalem.¹⁹ Hij werkt in Arabia – ergens in het huidige Jordanië – een poosje onder de nakomelingen van Ismaël.²⁰ Vanuit Antiochië (Antakya vandaag) wordt hij, met Barnabas, uitgezonden naar wat nu Turkije is.²¹ Na een visioen maakt hij de oversteek van Azië naar Europa.²² Tijdens een rondreis door Macedonië²³ bereikt Paulus Illyrië, Albanië. Hij gaat naar steden, knooppunten. Eerst naar synagogen.²⁴ Als Jóden niet willen luisteren, wendt hij zich tot heidenen. Het evangelie moet vanuit Jeruzalem²⁵ naar Rome, naar Spanje. De apostel gebruikt zijn gave om te plánten. Al is hij ook niet te beroerd om te begiéten,²⁶ zoals hij een jaar in Antiochië doet.²⁷ Paulus heeft een plan. Een uitgekiende strategie.

een gevestigde partnergemeente

Ook de Illyricum Movement heeft een heel weloverwogen visie. A) Identificeer een plaats of wijk in Tirana waar nog geen kerk is. *Het begin van de Eklesia Church in de wijk Yzberisht.* B) Stel je dienstbaar op in de buurt. *Daar gaan wij van 't zomer met een groep jongeren van onze gemeente aan meewerken.* C) Maak 'leerlingen van Jezus'²⁸ door middel van heldere evangelieverkondiging. D) Zorg voor een gevestigde partnergemeente met ervaring. *Misschien mag dat Bedum zijn.* E) Train mensen die de jonge kerk kunnen leiden. *Dat zie ik helemaal zitten.* F) En ga verder met de volgende kerkplanting.

via allerlei omtrekkende bewegingen

Je kunt niet alles plannen. Dat ervoer Paulus al toen hij naar Damascus ging om de kerk kapot te maken. Christus greep hem in z'n kraag. En maakte hem van vervólger van de kerk verkóndiger van het evangelie.²⁹ Maar ook ná zijn bekering: het lukte het hem eerst niet om Rome te bereiken.³⁰ In Handelingen 16 lezen we dat de Heilige Geest, vlak vóór die droom over die Macedoniër, Paulus tweemaal tegenhoudt om zijn verhaal in Asia te doen.³¹ 'Helemaal tot aan Illyrië – vers 19. Letterlijk: 'in het rond tot aan Illyrië'. Via allerlei omtrekkende bewegingen kwam hij er uiteindelijk.³²

'de volle zegen van Christus'

Paulus maakt grote plannen. Al weet hij dat God die ook weer kan doorkruisen. Hij wil naar Rome. 'Met de volle zegen van Christus' – vers 29. Volgens Jezus' opdracht: "Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie

¹⁹ Handelingen 9,1-31

²⁰ Galaten 1,17.

²¹ Handelingen 13,2-4.

²² Handelingen 16,9.10.

²³ Handelingen 20,1.2

²⁴ Handelingen 13,5.14; 14,1; 17,1.10.17; 18,4.19.26; 19,8.

²⁵ Handelingen 1,8.

²⁶ Naar I Korintiërs 3,6-9.

²⁷ Handelingen 11,25.26.

²⁸ Matteüs 28,19.

²⁹ Handelingen 9,1-31.

³⁰ Handelingen 19,21; Romeinen 1,10-13; 15,22.

³¹ Handelingen 16,6.7

³² 'κυκλω'.

opgedragen heb.”³³ Hij wil hen toerusten. Zoals met zijn lange brief van zestien hoofdstukken. Hij wil hen blij te maken met iets van z’n eigen geestelijke rijkdom.³⁴ Waarvan hij zelf ook niet minder zal worden.³⁵ Tenslotte komt hij er. Zij het als gevangene.³⁶ En wellicht is hij daarna ook nog echt in Spanje terechtgekomen.³⁷

De ‘B’ van ‘Bedum’ en de ‘A’ van ‘Albanië’

Wij willen openstaan voor ‘het bestek’, het kerkbouwplan van de Geest. We mogen groot denken. Grote plannen maken. Zoals William Carey deed, een Engelse zendeling die begin 19e eeuw in India werkte tot hij in 1834 stierf. Ze noemen hem wel ‘de vader van de moderne zending’. Hij had in 1787 een visie waar zijn collegapredikanten niet in geloofden: evangelieverkondiging in andere landen. Zijn leus was: ‘Expect great things from God, attempt great things for God’. ‘Verwacht grote dingen van – en onderneem grote dingen vóór God’. Misschien mag de ‘B’ van Bedum een zegen zijn voor de ‘A’ van Albanië.

wat kan ik eraan doen?

preek voor eigen parochie

Waar ben ik vanmiddag nou helemaal mee bezig? Houd ik soms een preek voor eigen parochie? Ja, dat klopt wel: voor ‘mijn’ Gkv Bedum. Het idee is dat we op de een of andere manier allemaal betrokken worden in een geregistreerd partnerschap tussen de Eklesia Church en de Martyriakerk. Niet alleen ikzelf en een paar anderen! Maar... hoé dan? ‘Wat kan ik eraan doen?’, kan iemand zich afvragen. Of gaat t allinneg om ôns sinten?

vijftig stoelen, tien tafels

Niét helemaal niét. We hebben met de kopergeldcollecte op oudjaarsavond ruim tweeduizend euro opgebracht voor meubilair ten behoeve van het kerkplantje in Tirana. Menno Bol belt er morgen nog es achteraan. Als het goed is, gaan binnenkort vijftig stoelen en tien tafels op transport. Hopelijk willen jullie ook de jongeren die – na het bezoek van de Albanezen vorig jaar aan Bedum – van ‘t zomer naar Tirana gaan om te helpen met hun outreachprogramma, royaal supporten.

materiële mantelzorg

Een financieel aspect is ook niet onbijbels. We lezen uit Romeinen 15 over een grote collecte, op initiatief van christenen in Macedonië en het Griekse Achaje voor de noodlijdende gemeente in Jeruzalem. Dochters gaven moeder mantelzorg: materiële bijstand als dank voor spirituele input.³⁸ Paulus heeft vast gehoopt op financiële ondersteuning van de Romeinen voor zijn plan om in Spanje te gaan werken. Wanneer er iets van onze welvaart teruggaat Oostwaarts gaat, is dat dus normaal.

³³ Matteüs 28,19.20.

³⁴ Romeinen 1,11: ‘χαρισμα’.

³⁵ Romeinen 1,12.

³⁶ Handelingen 28,16.

³⁷ Jakob van Bruggen, Na vele jaren, in: Almanak Fides Quadrata Intellectum 1979, 119-154.

³⁸ Zie ook II Korintiërs 8,1-5.

iets anders met een 'g'

Maar er is iets veel belangrijkers dan geld. Iets anders een 'g': gebed. In het gelezen Bijbelhoofdstuk – en niet alleen dáár! – vraagt Paulus voorál dáár om.³⁹ Voor hij naar Rome reist, brengt hij eerst de kopergeldcollecte naar Jeruzalem. Maar daar ziet hij ook best wel tegenop. Hij heeft niet alleen fás in Jeruzalem; ook áártsvijanden die hem haten om zijn boodschap. En... wie zegt dat de gelóvigen iets van hém en niét-Joodse gelovigen willen accepteren?

verder dan Bedum

Wie weet wat voor mogelijkheden zich aandienen. Een conferentie, correspondentie; leuke ontmoetingen, hier of daar; delen in hun moeíten, medeleven van hun kánt. 'Wat kan ik eraan doen?' Bidden! Kan iédereen. Vanaf dág één. Geloven doe je niet voor jezelf. De begroting hoeft niet rond voor je begint met wat God op je bordje legt. 'Doe Mee(r) met Martyria', is sinds 2016 ons devies. Onze interesse mag verder reiken dan Bedum. Helemaal tot aan Illyrië!

Amen

³⁹ Vergelijk Kolossenzen 4,3,4; I Tessalonicenzen 5,25; II Tessalonicenzen 3,1.